

MOBILITEITSALLIANTIE

DELTAPLAN — 2030 —

HOOG TIJD VOOR MOBILITEIT

Keolis - GVB - Landelijk Veren Platform - EBS - FEHAC - Koninklijk Nederlands Vervoer - HTM - Qbuzz
MKB-Infra - Transport & Logistiek Nederland - Rai Vereniging - RET - Fietsersbond - Transdev - VNA
ANWB - KNAC - NS - Arriva - Rover - Vereniging Zakelijke Rijders - Centraal Bureau voor de Rijn- &
Binnenvaart - Bovag - Bouwend Nederland - OV-NL

VOORAF

Wij leven met elkaar in een fantastisch welvarend land. Een land waarin wij ons allemaal graag vrij kunnen bewegen. Mobiliteit geeft bewegingsvrijheid en draagt bij aan ons woon- werk- en leef plezier en daarmee aan de kwaliteit van leven. Het is een fundamentele behoefte. Toegang tot mobiliteit is daarom een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd bewegen we ons heel veel routinematig, bijvoorbeeld in het dagelijkse woon-werkverkeer. We kiezen meestal voor hetzelfde vervoermiddel en vertrekken allemaal rond hetzelfde tijdstip. Ook bedrijven en scholen draaien allemaal op ongeveer dezelfde klok. En dus zitten we elkaar – als het druk wordt – al snel in de weg. Als we wat flexibeler zouden kunnen zijn in ons reisgedrag, hebben we met elkaar meer ruimte en wordt het bovendien makkelijker om onze winkels te bevoorraden en goederen van a naar b te verplaatsen. Maar om flexibel te kunnen zijn, hebben we een systeem nodig waarin dit mogelijk is; een systeem dat stimuleert en uitdaagt om flexibel te reizen.

In voorliggend plan beschrijven wij wat daarvoor volgens ons nodig is. Beredeneerd vanuit bereikbaarheid maar nadrukkelijk ingebed in de veel bredere opgave waarvoor we staan en inclusief de verantwoordelijkheid die we daar als sector zelf in willen en moeten nemen. Steeds vanuit de wens een 'inclusieve' samenleving te zijn: iedereen die wil reizen kán reizen. Om deel te kunnen nemen aan maatschappelijke, sociale, educatieve en economische activiteiten. Mobiliteit is veel meer dan bereikbaarheid alleen. Mobiliteit is een levensbehoefte.

We nemen je graag mee op onze reis naar 2030!

Namens alle partners van de Mobiliteitsalliantie

Frits van Bruggen

VERENIGING

De Mobiliteitsalliantie is een uniek samenwerkingsverband van inmiddels 25 partijen, opgericht om ervoor te zorgen dat de bewegingsvrijheid van Nederland ook in de toekomst behouden blijft. Dit vraagt om een verandering naar een nieuw slimmer mobiliteitssysteem waarin zowel de reiziger als de ondernemer flexibel kan reizen.

HOOG TIJD VOOR MOBILITEIT

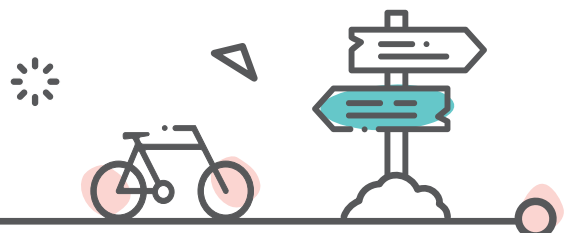
Reizen in 2030

Afgelopen jaren hebben we grote technologische veranderingen doorgemaakt. Neem bijvoorbeeld de mobiele telefoon. In een memorabel filmpje uit 1998 geven tal van mensen op straat aan dat ze het nut er niet van inzien. 'Ik heb al een antwoordapparaat en thuis ben ik altijd wel bereikbaar. Onderweg, als ik in de auto of trein zit, gebeld worden of zelf kunnen bellen vind ik niet nodig.' Inmiddels kunnen we (bijna) niet meer zonder onze smartphones. Destijds kon niemand nog voorzien wat we allemaal nog meer met de mobiele telefoon doen. E-mailen, nieuws volgen, foto's en filmpjes maken, muziek luisteren - waarbij diensten zoals Spotify de cd hebben weggevaagd - en op social media persoonlijke contacten onderhouden. Ook deze 'gewoonten' zijn met gemak in ons dagelijks leven gesleten.

Mobiliteit in 2030

De technologie blijft zich verder ontwikkelen, in een steeds hoger tempo. Grote kans dat we straks ook anders gaan reizen. Ooit wellicht met vliegende of volledig zelfrijdende auto's, per hyperloop of allemaal op snelle e-bikes, we weten het niet precies. Er gebeurt al veel op het gebied van mobiliteit en vele verschillende veranderingen zijn al gaande. Niet alleen vervoersmiddelen, maar ook onze reisbehoeftes veranderen. Daardoor staan we steeds vaker voor andere reiskeuzes. Keuzes die makkelijk en logisch zijn en tot nieuwe gewoonten in ons leef-, werk-, en reisgedrag gaan behoren. Met als resultaat dat we nog beter, veiliger, comfortabeler, sneller, gezonder en met nog meer behoud van onze leefomgeving onszelf gaan verplaatsen.

Deze toekomst is veel dichterbij dan we denken, daarom moeten we nu de voorwaarden blijven scheppen om het te realiseren. Om onze mobiliteitsbehoeften te vervullen en om de groei in Nederland bij te benen, is het ook essentieel dat we meer investeren in mobiliteit. In dit Deltaplan heeft de Mobiliteitsalliantie de basis gelegd om de behoefte aan bewegingsvrijheid ook in de toekomst te kunnen bieden. Met een aanpak die onze welvaart versterkt, maatschappelijke waarden bevordert en de kosten van een vastlopend mobiliteitssysteem drukt.

Hoe fijn is het als in 2030 je reis er als volgt uit ziet: 's Ochtends ontvang je vanuit je agenda de pop-up melding 'Uw reisplan staat voor u klaar'. Inderdaad, je hebt vandaag afspraken in Den Haag. Terwijl je auto zich netjes vanuit de parkeerplaats manoeuvreert, check je de automatisch gegenereerde reisindeling voor vandaag. Het reisplan is geïntegreerd met de routeplanner in de auto. Op de hoek van de straat schakel je de modus 'zelf rijden' uit en neem je het stuur over. Op de regionale weg schakel je de auto weer over op de autopiloot. Volgens aanwijzingen rijd je naar de reizigershub bij Amersfoort, waar al een parkeerplaats voor je is gereserveerd. Voor het 'Hubplein' stap je uit, de auto parkeert zich zelf. Jij haalt je favoriete kop koffie op, die je in de auto hebt besteld. Je stapt in de trein en tijdens de reis krijg je een melding dat de locatie van je meeting is veranderd naar de binnenstad. Het reisplan past zich aan. Je annuleert daarom de reservering van de deelauto en kiest voor de deelfiets waarmee je makkelijker en sneller op de bestemming kunt komen. Op Den Haag Centraal toont je smartphone waar de deelfiets klaarstaat. Relaxed en netjes op tijd voor je eerste afspraak.

Ondertussen wordt er niet voldoende geïnvesteerd in het aanpakken van de knelpunten van vandaag en morgen. En in de veranderingen die hard nodig zijn, want als we blijven reizen zoals we dat nu doen, dan leidt dat - sneller dan wij verwachten - tot een enorme toename aan problemen.

Actie benodigd om toenemende mobiliteitsproblematiek het hoofd te bieden

De realiteit is dat files in een hoog tempo toenemen en veel OV-lijnen zijn tijdens de spits overvol, net als de drukste fietspaden. In 2018 was de filetoename 20% t.o.v. 2017. We zitten te veel vast in onze reispatronen met standaard begin- en eindtijden voor school, studie, werk en levering. Ook wordt het voor steeds meer Nederlanders lastig om te reizen, omdat vervoer beperkt beschikbaar of te duur is. Tegelijkertijd groeit onze bevolking en economie verder en worden er in de stedelijke gebieden meer woningen bijgebouwd, waardoor steeds meer mensen op dezelfde tijdstippen zich willen verplaatsen op steeds minder vierkante meters. Terwijl in de rustigere gebieden inwoners langere afstanden moeten afleggen, doordat voorzieningen, inclusief het busvervoer, verdwijnen. Deze ontwikkelingen leggen een extra druk op de (beperkte) ruimte, maar ook op de leefbaarheid. We willen gezond leven, maar de uitstoot van Co2 en andere schadelijke stoffen voor onze gezondheid zijn veel te hoog. Daarnaast zorgt de toegenomen drukte voor een jaarlijks aanzienlijk stijgend aantal verkeerslachtoffers, met veel persoonlijk leed en grote maatschappelijke kosten als gevolg. Dat is onacceptabel.

Krachten bundelen in unieke samenwerking

Al deze veranderende wensen, de verwachte groei en de huidige knelpunten, vormen een enorme opgave voor de hele mobiliteitssector. Om te voorkomen dat Nederland in de komende jaren echt vastloopt, moet de mobiliteit (versneld) worden doorontwikkeld. Om deze reden hebben 25 partijen uit de Mobiliteitssector elkaar gezocht en gevonden in een unieke samenwerking; de Mobiliteitsalliantie. Vanuit de hele Mobiliteitsalliantie bieden wij dit Deltaplan aan. Aan alle inwoners van Nederland, want we vinden dat zij recht hebben op een super mobiliteitssysteem in 2030. Het is hoog 'Tijd voor Mobiliteit!'

Hard maken voor bewegingsvrijheid in Nederland

Mobiliteit staat voor ons namelijk gelijk aan bewegingsvrijheid. Mobiliteit stelt ons in staat om actief deel te nemen aan de samenleving. Iedereen in Nederland wil zich graag kunnen verplaatsen. Voor werk, studie of recreatieve doeleinden. Goede mobiliteit maakt ons leven prettiger en draagt bij aan ons woon- en leefplezier. Bovendien is het van groot belang voor de Nederlandse economie, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat.

Om onze bewegingsvrijheid te behouden is actie nodig en de bereidheid om samen te bouwen aan een slimmer, flexibeler, groener, veiliger en betaalbaar mobiliteitssysteem. Dat kan niet langer los van elkaar. Daarom wil de Mobiliteitsalliantie dit samen met alle betrokkenen en overheden; rijk, provincies en gemeenten dit oppakken.

Breed plan met een samenhangend pakket aan maatregelen

De kracht van het Deltaplan is dat het de mobiliteit als één samenhangend geheel benadert. Door de mobiliteitssector van Nederland, vóór de mobiliteit van Nederland. Het gaat niet alleen om de behoefte aan bereikbaarheid, maar ook om onze klimaatambities, ruimtelijke vraagstukken, verkeersveiligheid, een gezonde en inclusieve samenleving, innovatie en energietransitie. Het gaat om wat Nederland nu nodig heeft voor straks. En reizigers en gebruikers staan hierin centraal.

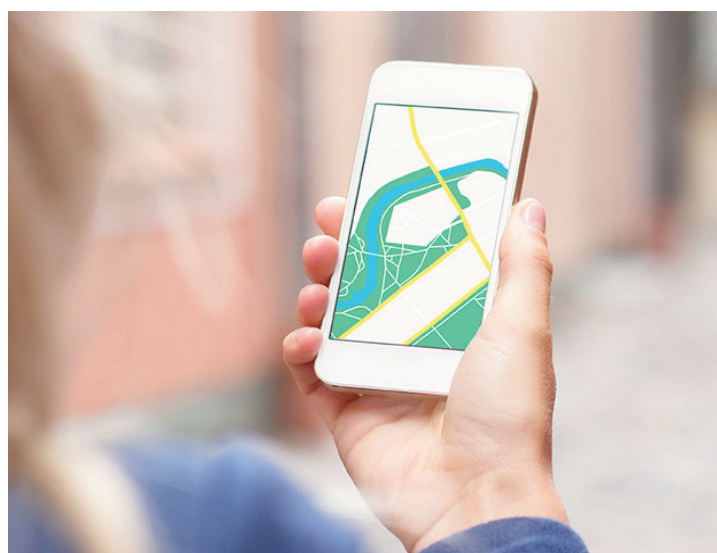
Richting 2030 willen reizigers flexibel reizen en gemakkelijk keuzes kunnen maken door steeds slimmer gebruik van data en heldere inzichten in verschillende reisopties, inclusief de kosten per rit. Afhankelijk van bestemming, route, persoonlijke voorkeuren, gewenste drukte of aantal reizigers kiezen reizigers en gebruikers voor OV, auto, fiets, of een combinatie daarvan. Vanzelfsprekend denkt de persoonlijke reisplanner met ons mee en geeft op onze smartphone real-time advies over onze reis. Door het reisadvies weten we hoe we een file het slimste kunnen ontwijken,

welke hub de beste overstap biedt en vooral hoe we onze bestemming het snelst en/of goedkoopst kunnen bereiken. Door dit gemak wordt het gebruik van een vervoersmiddel voor sommigen belangrijker dan het bezit. Betalen naar gebruik sluit daar op aan en zorgt ervoor dat we samen flexibeler worden. Waar we ook naartoe willen of vandaan komen, we hebben altijd meerdere opties om ons te verplaatsen tot onze beschikking. Daarvoor moet altijd voldoende vervoersmiddelen beschikbaar zijn, als alternatief voor eigen vervoer of aanvullend op eigen vervoer.

Ondertussen zijn we gewend dat we steeds meer aan onze auto overlaten. Onderweg ziet de auto gevaarlijke situaties aankomen en remt tijdig als wij even minder scherp zijn. We reizen zoveel mogelijk emissievrij. Winkels, vooral in steden, worden met schone voertuigen bevoorrad. Vrachtwagens rijden zo min mogelijk lege ritten, door het slim combineren van bevoorraden en afvoeren. We maken zo efficiënt mogelijk gebruik van de beperkte ruimte in steden, ook om het groen te behouden. Wonen en reizen worden al op de tekentafel samengebracht bij de ontwikkeling van woningen, winkels en kantoren.

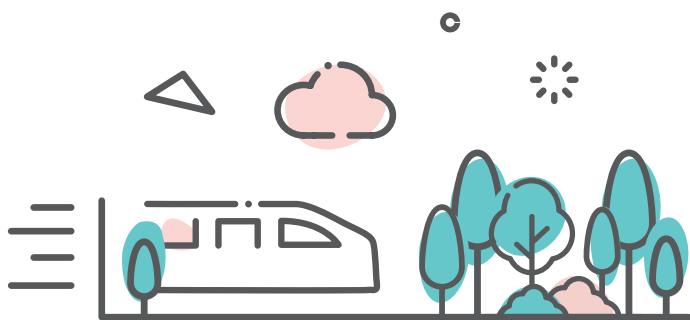
Om de omslag - naar een nieuw, innovatief en geïntegreerd mobiliteitssysteem - te maken, is in het Deltaplan een pakket aan maatregelen gepresenteerd. Zoals de aanleg van mobiliteitshubs aan randen van steden en in het landelijk gebied om de overstap en uitwisseling tussen verschillende vervoerswijzen soepeler en sneller te maken. In combinatie met het verder ontwikkelen van Mobility as a Service, zodat reizigers makkelijk en op maat reisadvies krijgen en gelijk kunnen reserveren, boeken en betalen, in eenvoudige, toegankelijke apps.

Hiervoor zijn goede afspraken nodig over data delen en moeten er voldoende en ook duurzame vervoersdiensten beschikbaar zijn. Om de keuzevrijheid van reizigers en verladers te bevorderen - waarmee het beter gebruiken van bestaande capaciteit wordt gestimuleerd - zijn veranderingen nodig van een belastingsysteem met veel vaste kosten naar een variabel systeem. Waarbij we dus anders gaan betalen voor mobiliteit, door te betalen naar gebruik. En willen we inzetten op innovatie en connectiviteit van voertuigen en infrastructuur om o.a. de doorstroom en veiligheid te verhogen.

Tijd voor besluiten met maatschappelijk rendement

Om de mobiliteitsgroei bij te benen en de transitie te realiseren zijn extra financiële middelen nodig. Niet alleen om de huidige infrastructuur te onderhouden en knelpunten aan te pakken, ook om te investeren in de noodzakelijke veranderingen voor een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Hoog nodige investeringen die worden geraamd op 3 miljard euro extra per jaar tot 2040.

Dat betekent dat er veel meer middelen nodig zijn dan nu gereserveerd. De door het huidige kabinet extra beschikbaar gestelde middelen voor mobiliteit gaan vooral op aan beheer, onderhoud en vervanging. De vrije investeringsruimte is onvoldoende om de noodzakelijke transitie te kunnen waarmaken en om belangrijke knelpunten op te lossen.

Daarnaast moeten deze investeringen mogelijk worden door op een slimme manier geld vrij te spelen en te zorgen dat we rendement maken op de investeringen. Zodat we die investeringen ook terugverdienen. Dat loont zich in maatschappelijke waarde, want als alle doelen worden behaald dan kan dat jaarlijks een extra maatschappelijke waarde van potentieel 18 miljard euro opleveren.

Klinkt goed? Dat vinden wij ook. De partijen in de Mobiliteitsalliantie werken hard aan de nieuwe mobiliteit, anders loopt Nederland in een rap tempo steeds meer vast. Want de groei in de mobiliteit is hoog en dit zet door. De grote veranderingen bieden - net als in 1998 met mobiele telefonie - bewust of onbewust, ook grote kansen. Laten we daarom samen inspelen en richting geven aan deze veranderingen.

Het is nu tijd om de juiste besluiten te nemen, met ambitie en voldoende realisme (ook ten aanzien van de investeringen en op welk moment die worden gedaan). Besluiten die fundamenteel zijn voor de toekomst van onze mobiliteit en sociaal, economisch en maatschappelijk van het hoogste belang zijn. Met dit Deltaplan Mobiliteit maken wij duidelijk: Het is hoog tijd voor de hoogste prioriteit voor mobiliteit. Zodat we in 2030 een mobiliteitssysteem hebben waarmee Nederland de absolute wereldtop is in duurzame, slimme, veilige en snelle mobiliteit voor iedereen.

DELTAPLAN 2030

HOOG TIJD VOOR MOBILITEIT

MOBILITEIT IN 2030

Houdt Nederland bereikbaar

DE REIS NAAR 2030

Is voor iedereen toegankelijk en betaalbaar.

Genereert banen en inkomsten voor bedrijven, organisaties en het Rijk.

Draagt bij aan realiseren klimaatdoelen.

Draagt bij aan prettige (en gezonde) plekken om te wonen en te werken.

Kent de helft minder verkeersslachtoffers dan in 2020.

Potentiële waardecreatie per jaar in euro (referentie 2017) : **€18 miljard**

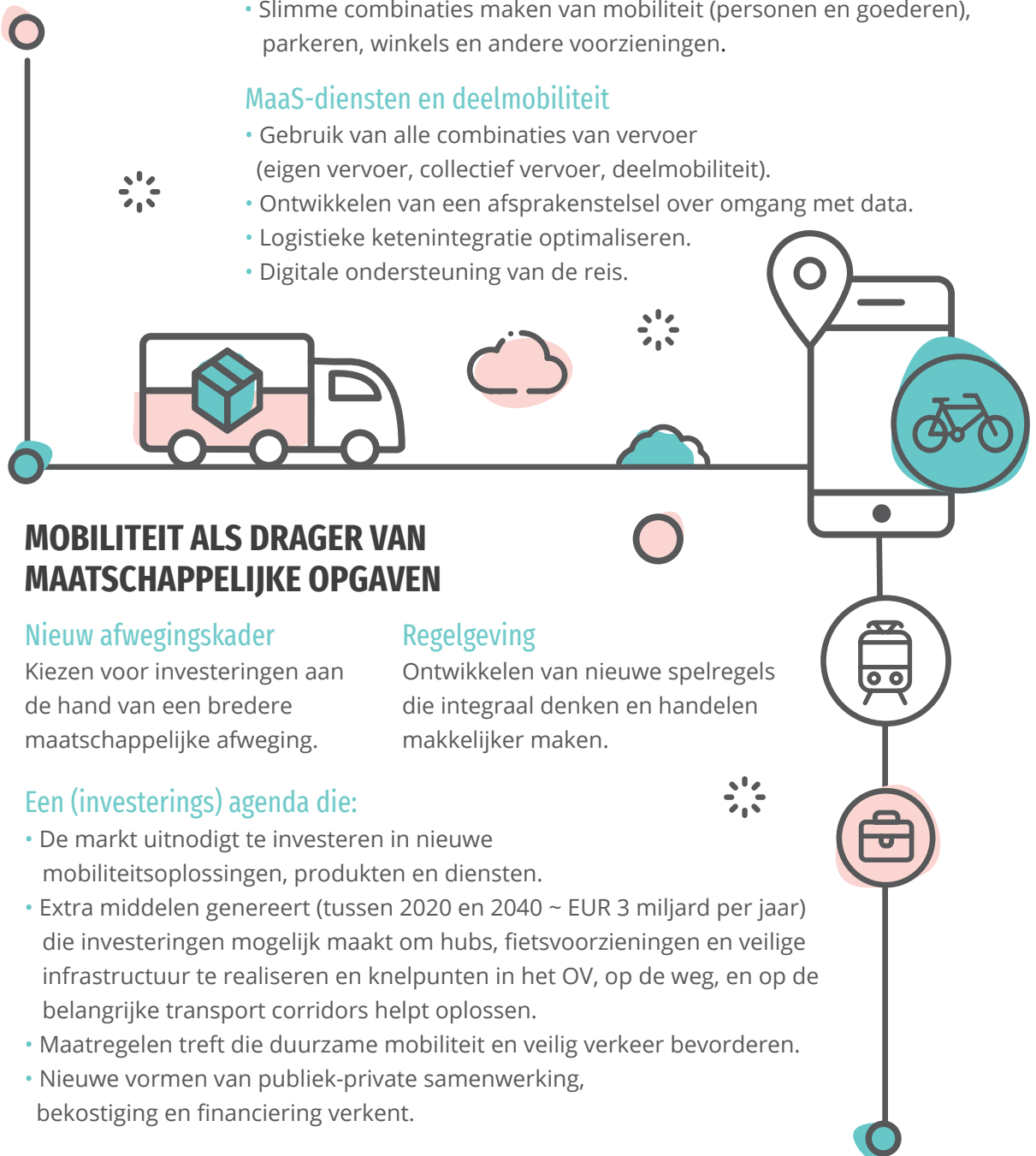
DREMPELLOOS REIZEN

Mobiliteitsknooppunten (hubs)

- Binnen steden om makkelijk te kunnen overstappen en om de woningbouwopgave te helpen realiseren.
- Aan randen van steden om de overstap makkelijk te maken en goederen te kunnen overladen.
- Bij belangrijke OV-opstappunten op het platteland om de ketenreis aantrekkelijk te maken.
- Slimme combinaties maken van mobiliteit (personen en goederen), parkeren, winkels en andere voorzieningen.

MaaS-diensten en deelmobiliteit

- Gebruik van alle combinaties van vervoer (eigen vervoer, collectief vervoer, deelmobiliteit).
- Ontwikkelen van een afsprakenstelsel over omgang met data.
- Logistieke ketenintegratie optimaliseren.
- Digitale ondersteuning van de reis.

MOBILITEIT ALS DRAGER VAN MAATSCHAPPELIJKE OPGAVEN

Nieuw afwegingskader

Kiezen voor investeringen aan de hand van een bredere maatschappelijke afweging.

Regelgeving

Ontwikkelen van nieuwe spelregels die integraal denken en handelen makkelijker maken.

Een (investerings) agenda die:

- De markt uitnodigt te investeren in nieuwe mobiliteitsoplossingen, producten en diensten.
- Extra middelen genereert (tussen 2020 en 2040 ~ EUR 3 miljard per jaar) die investeringen mogelijk maakt om hubs, fietsvoorzieningen en veilige infrastructuur te realiseren en knelpunten in het OV, op de weg, en op de belangrijke transport corridors helpt oplossen.
- Maatregelen treft die duurzame mobiliteit en veilig verkeer bevorderen.
- Nieuwe vormen van publiek-private samenwerking, bekostiging en financiering verkent.

VEILIG EN COMFORTABEL REIZEN

- (Fiscaal) stimuleren van slimme instrumenten en technieken in voertuigen.
- Kiezen voor langzaam rijdend verkeer waar nodig (bijvoorbeeld in woonwijken).
- Slimme aanpassingen in infrastructuur (waar mogelijk scheiden van verkeersstromen).
- Investeren in digitale infrastructuur om de capaciteit van netwerk en voertuigen beter te benutten.

OPTIMALE KEUZEVRIJHEID BIEDEN

Omzetten van vaste kosten naar variabele kosten

- Omzetten van vaste autobelastingen voor bezit naar een prijs per kilometer die niet afhankelijk is van plaats en tijd.

Experimenteren met innovatieve oplossingen

- Experimenten (inclusief prijsprikkels) op de weg en in het OV om effecten van innovatieve spitsoplossingen te testen en te ervaren.

Handelingsperspectief bieden aan gebruikers

- Ontwikkelen van nieuwe diensten (inclusief deelmobiliteit).
- Met werkgevers verkennen hoe meer reisflexibiliteit voor werknemers kan worden gerealiseerd.

DUURZAAM REIZEN

Emissievrij

- Zorgen dat stadscentra emissievrij worden bevoorraad.
- Stimuleren dat nieuw verkochte voertuigen emissievrij zijn.

Per type gebied de juiste keuzes maken

- Openbaar vervoer, lopen en (e-)fiets in (hoog) stedelijke gebieden. Met de auto als gast.
- Faciliteren van auto en trein voor reizen tussen steden (liefst autonoom en zonder emissie).
- Stimuleren van de (e-)fiets, andere tweewielers en de auto op het platteland, aangevuld met flexibel OV en MaaS.

Het Deltaplan 2030

Hoog tijd voor Mobiliteit is opgesteld door de 25 partners van de Mobiliteitsalliantie. Aan iedereen die ons heeft geholpen in het verhelderen en aanscherpen van beelden en denkrichtingen zijn wij veel dank verschuldigd.